

Zgodnie z art. 110 ust. 9 Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 901, 1693, 1938, 2760 z późn. zm.) „Kierownik ośrodka pomocy społecznej składa Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej”

Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnym Dunajcu za rok 2023

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	3
II. POMOC SPOŁECZNA	4
II.1 Liczba osób w rodzinach, które korzystają ze świadczeń pomocy społecznej w 2022r	5
II.2 Powód trudnej sytuacji życiowej w 2022r.	5
II.3 Struktura wydatków na pomoc społeczną w 2022 roku	7
III. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	12
IV. PIECZA ZASTĘPCZA	13
V. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY	16
VI. POZOSTAŁE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ GOPS	18
VII. ŚWIADCZENIA RODZINNE	22
VIII. DODATKI (węglowy, inne źródła ciepła, elektryczny, gazowy)	28
IX. POMOC OBYWATELOM UKRAINY	31
X. REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	33
XI. POTRZEBY OŚRODKA	34

I. Wstęp

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej, która jest zadaniem państwa i samorządu terytorialnego. Obowiązek wykonywania konstytucyjnych zadań gwarantujących ochronę jednostki w trudnych sytuacjach życiowych poprzez udzielanie jej różnych form wsparcia ciąży na organach administracji. Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ma również podejmować działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Ma wspierać w wysiłkach do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych i umożliwiać życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Dunajcu jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej działającą na terenie gminy Czarny Dunajec. Realizuje zadania własne i zlecone, które wynikają w szczególności z:

- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40, 572, 1463, 1688 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 901, 1693, 1938, 2760 z późn. zm.),
- kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz.U. z 2023 r., poz. 775 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535, 1606 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426, 1429 z późn. zm.)
- ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 390, 658, 852, 1429 z późn. zm.)
- ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1297, z 2023 r. poz. 1429 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 810, 1565 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1993 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1923 z późn. zm.),
- uchwały Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028,
- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego, (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 2123, z 2023 r. poz. 1972 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 2561, 2674, 2770, z 2023 r. poz. 605, 650, 658, 1234, 1429, 1675, 1692, 1733, 1831, 1872, 1938, 2730. z późn. zm.),
- ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2023 r. poz. 2424 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.),

- ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 759, 2760 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz. U. z 2023r, poz. 141 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. z 2022 r. poz. 1967, 2127, 2185, 2236, 2243, 2687 z późn. zm.)
- ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 269 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz, U. z 2022, poz. 2687 z późn. zm.).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Dunajcu jest jednostką organizacyjną Gminy, działającą na podstawie:

- Uchwały Nr X/87/90 Gminnej Rady Narodowej w Czarnym Dunajcu z dnia 28 lutego 1990 w sprawie powołania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnym Dunajcu;
- Uchwały nr XLIV/449/2022 Rady Gminy Czarny Dunajec z dnia 28 marca 2022r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnym Dunajcu.

W ramach prowadzonej działalności Ośrodek wykonuje zadania własne gminy, zadania o charakterze obowiązkowym oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej lub innych ustaw. Na czele Ośrodka stoi Dyrektor, Główna Księgowa GOPS oraz osoba odpowiedzialna za kadry. Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnym Dunajcu liczy: 4 starszych specjalistów pracy socjalnej, 2 starszych pracowników socjalnych i 1 pracownik socjalny. Natomiast Dział Świadczeń liczy 4 osoby. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej jest także 1 etat asystenta rodziny, 1 osoba świadcząca pomoc w środowisku w formie usług opiekuńczych, 1 osoba do prac fizycznych oraz 1 informatyk na część etatu. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej posiada własną stronę internetową (www.gops.czarny-dunajec.pl), a także BIP.

II. POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom kryzysowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej obowiązującą od 12 marca 2004r., Ośrodek udziela i świadczy pomoc osobom i rodzinom zgodnie z art. 7, w szczególności z powodu:

- 1) ubóstwa;
- 2) sieroctwa;
- 3) bezdomności;
- 4) bezrobocia;
- 5) niepełnosprawności;
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) przemocy w rodzinie;
- 7a) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;

- 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 10) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- 11) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 12) alkoholizmu lub narkomanii;
- 13) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 14) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom, które spełniają kryteria dochodowe zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2021 w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej”, od dnia 1 stycznia 2022r. kryteria dochodowe wynoszą:

1. dla osoby samotnie gospodarującej – w wysokości **776 zł**
2. dla osoby w rodzinie – w wysokości **600 zł**.

Gminę Czarny Dunajec zamieszkiwało wg stanu na dzień 31.12.2023, **22 172** osób, tj. **11 332** kobiet i **10 840** mężczyzn (Źródło: Gmina Czarny Dunajec, dział Ewidencja Ludności). Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Czarny Dunajec w roku 2023 wynosiła 286 osób, długotrwale bezrobotnych było 102 (źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Targu).

II.1 Liczba osób, które korzystają ze świadczeń pomocy społecznej w 2023r.

W 2023 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Dunajcu udzielił wsparcia łącznie 217 osobom ze 137 rodzin, liczba osób w rodzinach to 332 osób, w tym w formie świadczenia pieniężnego 163 osób (206 rodzin), świadczenie niepieniężne 110 osoby (65 rodzin). Natomiast pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej była udzielona dla 110 rodzin, czyli 261 osób w rodzinach, w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej dla 21 rodzin (41 osoby w rodzinach).

II.2 Powód trudnej sytuacji życiowej 2023 r.

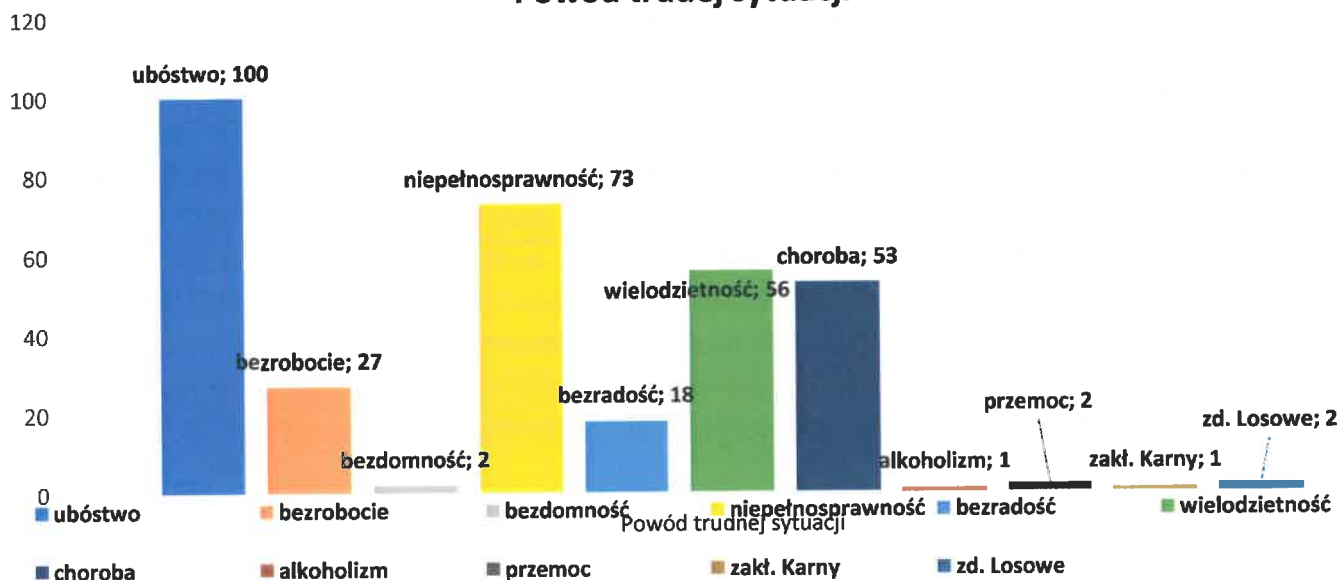
Wszystkie środki finansowe, usługi i dobra rzeczowe, które służą zaspokojeniu potrzeb ludzkich, a nie są bezpośrednim wynagrodzeniem za pracę, nazywamy świadczeniami społecznymi. Świadczenia społeczne są adresowane do pojedynczych osób lub gospodarstw domowych, a ich finansowanie odbywa się ze środków publicznych, z udziałem i pod nadzorem instytucji państwowych lub samorządowych. Źródłem finansowania świadczeń społecznych są wpływy z podatków, składek ubezpieczeniowych i celowe wpłaty ludności. Świadczenia społeczne zaspokajają wiele istotnych potrzeb społecznych, dlatego prawo do korzystania z nich uznaje się dziś za część praw człowieka.

Tabela 1. Powód trudnej sytuacji życiowej w 2023r.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
Ubóstwo	100	259
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	2	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym	56	249
- wielodzietność	34	198
Bezrobocie	27	61
Niepełnosprawność	73	141
Długotrwała lub ciężka choroba	53	106
Bezradność w sprawach opiek. – wych., w tym	18	66
- rodzinie niepełne	8	24
- rodziny wielodzietne	5	28
Przemoc domowa	2	13
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	1	1
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	5
Zdarzenia losowe	2	5
Sytuacja kryzysowa	0	0
Kłeska żywiołowa lub ekologiczna	2	5
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	4	23

ŹRÓDŁO: opracowania własne GOPS
Wykres 1. Powód trudnej sytuacji życiowej 2023r

Powód trudnej sytuacji

ŹRÓDŁO: opracowania własne GOPS

II.3 Struktura wydatków na pomoc społeczną w 2023 roku.

W 2023r. Ośrodek udzielił następujących świadczeń:

1. Zasiłek stały – zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym (art. 17 ust. 1 pkt 19 i 20)

Zasiłek stały przysługuje:

- 1) pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- 2) pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

2. Zasiłek stały ustala się w wysokości:

- 1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej – różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie mogła być wyższa niż 645 zł miesięcznie;
- 2) w przypadku osoby w rodzinie – różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie, a dochodem na osobę w rodzinie. Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 30 zł miesięcznie.

W 2023 roku pomocą w tej formie zostały objęte 38 osoby na kwotę 254 101 - zł z dotacji w tym:

- osoby samotnie gospodarujące – 30 osób (320 świadczeń) na kwotę 208 984,00- zł
- osoby pozostające w rodzinie – 8 osób (81 świadczeń) na kwotę 45 117, 00 – zł

2. Zasiłek okresowy - zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym (art. 17 ust. 1 pkt 4)

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- 1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- 2) rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

2. Zasiłek okresowy ustala się:

- 1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 776/600 zł miesięcznie. Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł miesięcznie.

**W 2023 r. pomocą w tej formie zostały objęte 5 osób na kwotę 9 559, 00 - zł,
z tego ze środków własnych – 00, 00 zł,
- z dotacji 9 559, 00 zł.**

Zasiłki okresowe zostały przyznane w szczególności z powodu:

- * bezrobocia – 5 753,00 - zł (3 osoby),
- * długotrwałej choroby – 00, 00 - zł,
- * niepełnosprawności – 3 806, 00- zł (3 osoby),
- * możliwości utrzymania lub nabycie uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego – 00 ,- zł
- * innego 00, 00 zł

3. Zasiłek celowy – zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym (art. 17 ust. 1 pkt 5, pkt 6, pkt 15)

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy. Zasiłek celowy może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Zasiłek celowy może być przyznany także osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego lub klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Pomocą w formie zasiłku celowego pieniężnego oraz w naturze w 2023 r. zostało objętych 80 osób, na kwotę 153 404, 00 zł, w tym w formie zasiłków celowych specjalnych 11 osób na kwotę 7 920,00- zł.

Zasiłek celowy na pokrycie wydatków w wyniku zdarzenia losowego dla 2 osób na kwotę 5 800,00 zł

4. Schronienie

Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

2. Schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej.

W 2023 roku udzielono pomocy w formie schronienia 2 osobom na kwotę 21 131, 00 zł (w tym gotowość).

5. Usługi opiekuńcze

Osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych.

Usługi opiekuńcze mogą być również przyznane osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić.

Zgłoszenie o przyznaniu pomocy w formie usług opiekuńczych, podobnie jak w pozostałych przypadkach kieruje się do pracownika socjalnego z rejonu opiekuńczego, w którym zamieszkuje zainteresowana osoba. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną zaleconą przez lekarza, pielęgnację, oraz w miarę możliwości również zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia.

W 2023 roku udzielono pomocy w formie usług opiekuńczych dla 12 osób na kwotę 81 706 zł.

Natomiast w 2023 roku nie było konieczności uruchomienia specjalistycznych usług opiekuńczych.

6. Dożywianie (posiłek)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Dunajcu realizował wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023. Świadczeniem tym w 2023 roku objętych zostało 78 uczniów szkół podstawowych przedszkoli oraz uczniów szkół ponadpodstawowych z 35 rodzin. W tym okresie wydano uczniom 9 350 posiłków na łączną kwotę 90 111, 00 zł. W szkołach na terenie gminy dożywianie realizowane jest w porozumieniu z dyrektorami szkół. Posiłki w szkołach na terenie gminy są przygotowywane i wydawane przez podmioty prywatne w formie cateringu, a także w ramach działających stołówek szkolnych. Na terenie

gminy dla potrzeb dożywiania wyłonionych zostało 2 agentów na usługi gastronomiczne na podst. Ustawy Prawo Zamówień Publicznych. Godziny dostaw, wydawania i ilości posiłków wydawanych w ciągu dnia określa dyrektor szkoły w porozumieniu z Wykonawcą. Ośrodek ponosi opłaty tylko za posiłki wydane dziecku w dniu jego obecności w szkole. Dzieci pochodzące z terenu gminy, które uczęszczają do szkół poza gminą otrzymały dożywianie w formie przyjętej w danej szkole. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ma zawarte porozumienia z poniższymi placówkami. Porozumienie zawiera zapisy dotyczące konieczności urozmaicenia posiłku, przygotowania zgodnie z zasadami zbiorowego żywienia oraz zapewnienia odpowiedniej wartości kalorycznej posiłku.

Ponadto w ramach rządowego programu wieloletniego „Posiłek w domu i w szkole” udzielono pomocy w formie zasiłku celowego pieniężnego na zakup żywności – 38 rodzinom, a także świadczenia w naturze – 3 rodzinom.

Łącznie na dożywianie w 2023 roku wydano kwotę 184 895,00 zł z tego ze środków własnych 44 167,00 zł oraz 140 728,00 zł dotacji.

Posiadane środki w pełni zapewniają realizację dożywiania uczniów w szkołach.

Tabela 2. Podmioty realizujące dożywianie dla uczniów z terenu gminy Czarny Dunajec na 31.12.2023

Lp	Nazwa placówki	Koszt posiłku
1	Szkoła Podstawowa w Chochołowie	9,00zł od IX.2023 10,89zł
2	Szkoła Podstawowa SPSK w Czerwiennem	9,00 zł / 11,00 zł
3	Szkoła Podstawowa nr 1 w Cichem	9,00 zł / 10,89 zł
4	Szkoła Podstawowa nr 2 SPSK w Starem Bystrem	9,00 zł / 10,89 zł
5	Szkoła Podstawowa w Pieniążkowicach	9,00 zł / 11,00 zł
6	Szkoła Podstawowa w Piekielniku	9,00 zł / 11,00 zł
7	Szkoła Podstawowa w Czarnym Dunajcu	9,00 zł / 10,89 zł
8	Szkoła Podstawowa nr 1 SPSK w Starem Bystrem	9,00 zł / 11,00 zł
9	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Nowym Targu	5,00 zł /
10	Przedszkole Samorządowe w Czarnym Dunajcu	4,00 zł / 5,00 zł
11	Liceum Ogólnokształcące w Czarnym Dunajcu	9,00 zł / 10,89 zł
12	Przedszkole SPSK w Czerwiennem	9,00 zł / 11,00 zł
13	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Dzianiszu	8,00 zł / 10,00 zł
14	Szkoła Podstawowa w Podszklu	9,00 zł / 11,00 zł
15	Szkoła Podstawowa w Podczerwonym	9,00 zł / 10,89 zł

Tabela 3. Struktura wydatków na pomoc społeczną.

Lp.	ŚWIADCZENIE	Liczba osób	Kwota wypłaconych świadczeń w zł
1	ZASIŁEK STAŁY - dotacja - śr. własne	38	254 101,00 zł 254 101,00 zł 0 zł
2	ZASIŁEK OKRESOWY - dotacja - środki własne	5	9 559,00 zł 9 559,00 zł 00,00 zł
3	Program „Posiłek w szkole i w domu”		184 895,00 zł

	- dożywianie (posilek)	78	90 111,00 zł
	- zasiłek celowy	38	92 392,00 zł
	- w naturze	3	2 392,00 zł
	- dotacja		140 728,00 zł
	- środki własne		44 167,00 zł
	Artykuł III.2 Rozporządzenia „Posilek w szkole i w domu”		
	- dotacja	8	7 243,00 zł
	- środki własne		5 794,00 zł
			1 449,00 zł
4	ZASIŁEK CELOWY I W NATURZE	80	153 404,00 zł
	w tym: zasiłki specjalne celowe		7 920,00 zł
5	ZAS. CEL. NA ZDARZENIA LOSOWE	2	5 800, 00 zł
6	SCHRONIENIE	2	21 131,00 zł
		(+ gotowość)	
7	Usługi opiekuńcze	12	81 706 zł
8	SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE w miejscu zamieszkania dla osób z zab.psych.	1	1 680, 00 zł
9	ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ	11	584 250,00 zł
10	SKŁADKI NA UBEZP. ZDROWOTNE		21 545 zł
	Liczba osób pobierających zasiłek stały ze składką	37	
	- dotacja		21 545 zł
11	PIECZA ZASTĘPCZA	15	224 577, 00 zł
12	PRACA SOCJALNA	Liczba rodzin 110	

ŹRÓDŁO: opracowania własne GOPS

Praca socjalna jest to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym.

W pracy socjalnej kierowano się ideą, iż w każdym człowieku tkwi jego wewnętrzny kapitał, którym jest zasób wiedzy, umiejętności, zdrowie, energia, adaptacja do zmian. Toteż praca ta polega na udzieleniu wsparcia do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, przekonania, że posiadają wewnętrzną siłę, która pozwoli im wywrzeć wpływ na swoje życie i zmienić niekorzystne warunki. W 2023r. pracownicy socjalni prowadzili interwencje w środowisku. Dotyczyły problemów rodzin związanych z komunikacją interpersonalną w rodzinie, nieradzenie sobie z negatywnymi emocjami, sprawy przemocy domowej oraz sytuacji kryzysowych. Celem interwencji było zdiagnozowanie problemu i podjęcie stosowanych działań zmierzających do rozwiązania konfliktów.

Praca socjalna prowadzona jest:

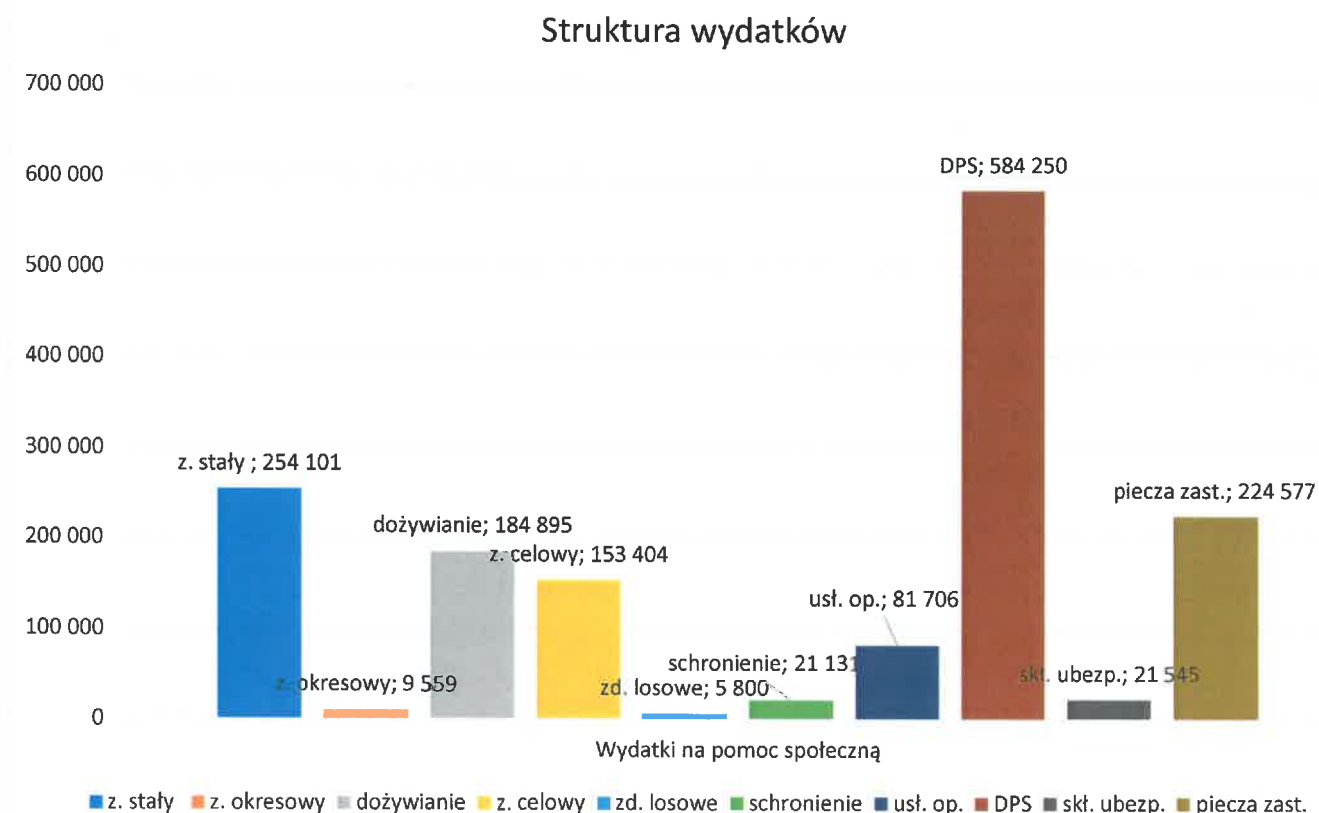
- z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności.

W 2023 roku praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych polegała w szczególności na:

- * sporządzanie opinii dot. sytuacji materialno-bytowej, m.in. w celu uzyskaniu ulg i umorzeń,
- * praca socjalna na rzecz zapewnienia opieki i pomocy osobom starszym (działania interwencyjne w odniesieniu do poprawności sprawowania opieki nad osobami starszymi, kontakt i wspólne interwencje z dzielnicowymi, sprawdzenie sytuacji w miejscu zamieszkania osób starszych, rozmowy z osobami zobowiązanymi do sprawowania opieki nad osobami starszymi),

- * pomoc w uzyskaniu stopnia niepełnosprawności (udostępnienie stosownych wniosków, pomoc w ich wypełnianiu i uzyskaniu stosownych załączników, kontakt z instytucjami),
- * pomoc w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie (negocjacje z członkami rodzin, kontakty z policją, wspólne interwencje),
- * pomoc w załatwianiu spraw urzędowych (pomoc w wypełnianiu różnych druków: ZUS, KRUS, wnioski o Kartę Dużej Rodziny, pomoc w uzyskaniu stosownych zaświadczeń, rozmowy telefoniczne z różnymi instytucjami w celu pomocy załatwienia spraw klienta),
- * pomoc w uzyskaniu stypendiów szkolnych,
- * wsparcie w sytuacji pozostawania bez pracy bezrobotnego i jego rodziny,
- * prowadzenie poradnictwa i edukacja w obszarze opiekowania się i wychowywania dzieci,
- * edukacja w zakresie higieny i porządku,
- * edukacja w zakresie gospodarowania budżetem domowym, planowaniem i monitorowaniem wydatków, oszczędnym gospodarowaniem mediami,
- * pomoc w docieraniu do rodzinnego poradnictwa specjalistycznego,
- * współpraca ze szkołami w zakresie realizacji obowiązku szkolnego,
- * praca nad zmianą postaw klientów, ich podejścia do otaczającej rzeczywistości,

Wykres 2. Struktura wydatków – pomoc społeczna

ŹRÓDŁO: opracowania własne GOPS

Jak wynika z powyższych zestawień, największy udział stanowią wydatki poniesione na odpłatność gminy za pobyt klientów w domu pomocy społecznej, zasiłki stałe, odpłatność za dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, następnie środki finansowe na program „Posiłek w szkole i w domu” w tym posiłki dzieci w szkole. W odniesieniu do liczby świadczeniobiorców, którym ww. świadczenia zostały przyznane, największą grupę stanowią osoby objęte pomocą w formie posiłków oraz zasiłków stałych. W skład świadczeń pieniężnych wchodzi m.in.: zasiłki stałe, okresowe, celowe i specjalne celowe. Do świadczeń niepieniężnych należą m.in. usługi opiekuńcze, dożywianie

i sprawienie pogrzebu. Poza pomocą finansową, osoby i rodziny wymagające wsparcia obejmowano także szeroko rozumianą pracą socjalną oraz poradnictwem specjalistycznym.

III. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Osobę, o której mowa powyżej, kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej, z zastrzeżeniem art. 54 ust. 2a (ustawy o pomocy społecznej), chyba że okoliczności sprawy wskazują inaczej, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego na umieszczenie w domu pomocy społecznej. W przypadku gdy przewidywany termin oczekiwania na umieszczenie w domu pomocy społecznej danego typu zlokalizowanym najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej wynosi ponad 3 miesiące, osobę kieruje się na jej wniosek do domu pomocy społecznej tego samego typu zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej, w którym przewidywany termin oczekiwania na umieszczenie jest krótszy niż 3 miesiące.

Tabela 4. Liczba osób w DPS w latach 2017 – 2022 oraz odpłatność gminy za ich pobyt.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
LICZBA OSÓB w DPS	18	19	20	15	16	14
WYDATKI	487 776 zł	493 521 zł	474 174 zł	460 280 zł	465 865 zł	584 250 zł

ŹRÓDŁO: opracowania własne GOPS

Osoby przebywające w Domach Pomocy Społecznej w 2023:

- 1 osoba - DPS Zakopane,
- 2 osoby - Powiatowy Zespół Domów Pomocy Społecznej, Rabka Zdrój
- 8 osób - Powiatowy Zespół Domów Pomocy Społecznej, Zaskale
- 2 osoba – Powiatowy Zespół Domów Pomocy Społecznej, Raba Wyżna
- 1 osoba – Dom Pomocy Społecznej Dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych Intelktualnie w Zgórsku

IV. PIECZA ZASTĘPCZA.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka, w którym może odbywać się naturalny proces kształtowania osobowości jej członków, szczególności dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie zrealizować podstawowych zadań, relacje rodzinne ulegają zaburzeniom, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Dezorganizacja rodziny przyczynia się do niedostosowania społecznego dziecka. Rodzina powinna przede wszystkim w swoim środowisku lokalnym otrzymać daleko idącą pomoc w formie wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz pracy socjalnej. Ta

pomoc powinna być silnie skorelowana z pomocą materialną adresowaną do rodzin o najniższych dochodach tak, aby zahamować proces umieszczania dzieci w zastępczych formach opieki z powodów ekonomicznych. Samorząd gminny zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej powinien wspierać rodzinę poprzez tworzenie systemu opieki, w tym sieci placówek publicznych i niepublicznych zapewniających opiekę i wychowanie w systemie dziennym bez konieczności opuszczania środowiska lokalnego np. świetlice środowiskowe, przedszkole i żłobki. Stosując ustawę, należy mieć na względzie podmiotowość dziecka i rodziny oraz prawo dziecka do:

- 1) wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowywania dziecka poza rodziną – do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeśli jest to zgodne z dobrem dziecka;
- 2) powrotu do rodziny;
- 3) utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów;
- 4) stabilnego środowiska wychowawczego;
- 5) kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i przekonań oraz zabawy i wypoczynku;
- 6) pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia;
- 7) ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka;
- 8) informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości;
- 9) ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem;
- 10) poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej;
- 11) dostępu do informacji dotyczących jego pochodzenia.

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych Wójt, burmistrz, prezydent miasta zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:

- 1) pracy z rodziną;
- 2) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Rodzina może otrzymać wsparcie przez działania:

- 1) instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny;
- 2) placówek wsparcia dziennego;
- 3) rodzin wspierających.

Praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie:

- 1) konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
- 2) terapii i mediacji;
- 3) usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych;
- 4) pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;

5) organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”.

Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

W przypadku gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Po przeprowadzeniu wywiadu, pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli z analizy wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej z wnioskiem o jego przydzielenie.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, o którym mowa w art. 11 ust. 1 ustawy o pieczy zastępczej;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonego w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o pieczy zastępczej;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Od 2015 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia Asystenta Rodziny. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15 (pełny etat asystenta).

W związku z wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r., art. 191 ustawy nakłada na gminy obowiązek partycypowania

w kosztach utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej i w placówce opiekuńczo-wychowawczej, w rodzinnym domu dziecka, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym. W myśl obowiązujących od 1 stycznia 2012 r. przepisów, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- a) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- b) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- c) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Dzieci przebywające w Pieczy Zastępczej w 2023 r. z terenu Miasta i Gminy Czarny Dunajec:

- 6 dzieci zostało umieszczonych w zastępczej rodzinie spokrewnionej,
- 3 dziecko zostało umieszczone w zastępczej rodzinie niezawodowej
- 4 dzieci zostało umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego
- 2 dzieci zostało umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego.

W 2023 roku gmina współfinansowała koszty pobytu w pieczy zastępczej 15- gu dzieciom w łącznej kwocie 224 577 zł.

Koszty umieszczenia w pieczy zastępczej są zróżnicowane i zależne od decyzji sądu gdzie zakwalifikuje dzieci. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej pełny koszt wynosi 785,00 zł. W placówkach opiekuńczych te koszty są znacznie wyższe i zróżnicowane, mogą wynosić nawet ok. 8 000 zł. Im dłużej dziecko przebywa poza rodziną, tym wyższy jest koszt jego utrzymania, dlatego należy uczynić wszystko aby przywrócić w rodzinie prawidłowe funkcje opiekuńczo-wychowawcze, by dziecko mogło do niej wrócić.

W 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnił jednego asystenta rodziny w systemie zadaniowego czasu pracy na pełny etat w okresie od 1 kwietnia 2023 r., który spełnia wymogi związane z wykształceniem zgodnie w ustawą.

W 2023 roku asystent rodziny współpracował z 18 rodzinami (38 dzieci w rodzinach) przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

V. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

Podstawą prawną działania Zespołu Interdyscyplinarnego, działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Miasta i Gminy Czarny Dunajec jest:

- 1) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535, 289, 1606);
- 2) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870);
- 3) Uchwała Nr LXI/642/2023 Rady Miasta i Gminy Czarny Dunajec z dnia 11 września 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2023 r. poz. 6148);
- 4) Uchwała LXI/673/2023 Rady Miasta i Gminy Czarny Dunajec z dnia 13 listopada 2023 r.

w sprawie zmiany uchwały Nr LXI/642/2023 Rady Miasta i Gminy Czarny Dunajec z dnia 11 września 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2023 r. poz. 7614;

- 5) Zarządzenie Nr 221/2023 Burmistrza Miasta i Gminy Czarny Dunajec z dnia 21.09.2023 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej w Mieście i Gminie Czarny Dunajec

Zespół Interdyscyplinarny liczy 11 osób w skład, którego wchodzi przedstawiciele podmiotów wymienionych w art. 9a w/w ustawy tj.: 6 przedstawicieli pomocy społecznej, jeden kurator zawodowy, jeden przedstawiciel Oświaty, jeden przedstawiciel Policji, jeden przedstawiciel służby zdrowia, jeden przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czarnym Dunajcu. Członkowie uczestniczą w posiedzeniach w ramach oddelegowania na podstawie zawartych porozumień.

Zespół Interdyscyplinarny:

a) działa na podstawie Uchwały Nr 1/2023 Zespołu Interdyscyplinarnego z dnia 26 września 2023 roku w sprawie przyjęcia regulaminu określającego szczegółowe warunki funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w Mieście i Gminie Czarny Dunajec oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych;

b) opracował Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta i Gminy Czarny Dunajec na lata 2023 – 2027, który został przyjęty Uchwałą Nr LXII/648/2023 Rady Miasta i Gminy Czarny Dunajec z dnia 25 września 2023 r.

W 2023 r. odbyły się 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego. Przedstawiciele pomocy społecznej, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, Oświaty i Ochrony Zdrowia w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej zobowiązani byli do realizacji procedury „Niebieska Karta”.

- Procedura „Niebieskiej Karty” realizowana była we współpracy wymienionych podmiotów w ramach tzw. grup roboczych, a po zmianach przepisów grup diagnostyczno – pomocowych

- Wszczęcie procedury następowało przez wypełnienie formularza części „A” *Niebieska Karta*, który niezwłocznie, nie później niż w ciągu 5 dni od daty wszczęcia procedury jest przekazywany do Zespołu Interdyscyplinarnego.

Kartę „B” procedury *Niebieska Karta* zawierającą pouczenie o przysługujących prawach i informację o możliwościach uzyskania pomocy, wręczano osobiście osobie doznającej przemocy.

Do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnym Dunajcu w 2023 roku ogółem wpłynęło 20 formularzy *Niebieskiej Karty*:

I. założonych przez Policję – 18

II. założonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - 2

Na posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego w roku 2023 zamknięto 12 *Niebieskich Kart*

Powód zamknięcia :

- 1. Brak zasadności podejmowania działań - 2**
- 2. Ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy - 10**

W ramach prowadzenia poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Czarnym Dunajcu prowadzono poradnictwo psychologiczne oraz socjalne.

W 2023 roku funkcjonowało 24 grupy robocze, odbyło się 48 posiedzeń grup roboczych. Zaznaczyć należy, że z 2023 roku kontynuowanych jest 12 *Niebieskich Kart*. Pozostałe dane:

Liczba wszczętych procedur NK w latach poprzednich i kontynuowanych w 2023 r. – 6

Liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury NK – 24

Liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury *Niebieska Karta* – 74

Liczba osób objętych procedurą objętych procedurą NK wskazanych jako osoby stosujące przemoc w rodzinie - 24

Liczba sporządzonych formularzy NK „C” – 19

Liczba sporządzonych formularzy NK „D” – 20

W ramach podnoszenia świadomości i wrażliwości społecznej oraz zaangażowania społeczności lokalnej w sprawach związanych ze zjawiskiem przemocy domowej, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Dunajcu rozpowszechnił na terenie Miasta i Gminy Czarny Dunajec ulotki oraz broszury (400 szt.) o tematyce przeciwdziałania przemocy domowej oraz informacji o adresach instytucji udzielających pomocy.

Szkolenia Zespołu Interdyscyplinarnego

- 17.04.2023 r. Temat szkolenia: *Procedury prawne oraz praktyczne aspekty służące ochronie osób pokrzywdzonych przemocą domową jako skuteczna forma oddziaływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Diagnostyczno – Pomocowych w ramach procedury „Niebieskiej Karty”*. Koszt szkolenia wyniósł 950,00 zł.

Ilość przeszkolonych osób: 9.

Organizator szkolenia: GOPS Czarny Dunajec.

- 07.11.2023 r. Temat szkolenia: *Wybrane aspekty funkcjonowania i organizacji Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Diagnostyczno – Pomocowych w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty”*.

Koszt szkolenia: 2000,00 zł.

Ilość przeszkolonych osób: 4

Organizator szkolenia: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czarnym Dunajcu.

Tutejszy Ośrodek wspólnie z Komisariatem Policji w Czarnym Dunajcu prowadził działania edukacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej poprzez pogadanki wśród społeczności lokalnej. Ponadto w roku 2023 istniała możliwość uczestnictwa w edycji SZKOŁY DLA RODZICÓW (10 osób) oraz grupie wsparcia dla rodziców - spotkania odbywały się w każdą 4 środę miesiąca w godzinach od 16:30 do 19:30 – działania organizowane były przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czarnym Dunajcu.

Współpraca ze Stowarzyszeniem PODHALE - NASZ DOM

W ramach realizacji zadania przeciwdziałania przemocy w rodzinie zgodnie z Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Zespół Interdyscyplinarny działający przy tutejszym Ośrodku nawiązał współpracę ze Stowarzyszeniem PODHALE - NASZ DOM, które realizuje zadania z zakresu udzielania pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz osobom im najbliższym, a także w zakresie udzielania pomocy świadkom i osobom im najbliższym współfinansowane ze środków Funduszu Sprawiedliwości, którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości. Wyżej wymienione wsparcie oferowane jest w ramach prowadzonego przez Stowarzyszenie „Podhale - Nasz Dom” Ośrodka Pomocy Pokrzywdzonym Przemocy (OPPP) zlokalizowanego w Nowym Targu.

Podsumowując, zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Miasta i Gminy Czarny Dunajec były realizowane na większości niezbędnych poziomów. Ważnym atutem jest praktyka w zakresie funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego, co owocuje w jakości współpracy między poszczególnymi elementami systemu w Gminie Czarny Dunajec.

VI. POZOSTAŁE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ GOPS

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Dunajcu w ramach *pracy socjalnej* dotyczącej rodziny korzystającej z pomocy działał w zakresie:

1) Kontakt z instytucjami:

- * pomoc w uzyskaniu dokumentu tożsamości,
- * pomoc w załatwieniu spraw w biurze ewidencji ludności,
- * współpraca z kuratorami zawodowymi, społecznymi,
- * współpraca z policją,
- * współpraca ze Środowiskowym Centrum Zdrowia Psychicznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- * współpraca z Ośrodkiem Środowiskowej opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży – Allmedica
- * współpraca z Centrum Medycznym Da Vinci
- * współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
  - GOPS skierował na leczenie osoby nadużywającej alkohol z terenu gminy,
- * kierowanie osób na Komisję ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- * współpraca z PCPR, pomoc w wypełnianiu wniosków o wyjazdy rehabilitacyjne, refundację,
- * przeprowadzanie wywiadów rodzinnych dla potrzeb innych jednostek pomocy społecznej,
- * Centrum Pomocy Dzieciom w Ludźmierzu
- * Placówka Wsparcia Dziennego „Centrum rozwoju dzieci i młodzieży „Horyzont” w Piekielniku

2) Funkcjonowania rodziny:

- * rozładowanie konfliktów rodzinnych,
- * współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Targu w związku z możliwością kierowania osób podejrzanych o stosowanie przemocy w ramach Procedury NK na zajęcia korekcyjno-edukacyjne.
- * współpraca z koordynatorami rodzin zastępczych

3) Praca:

- * rozpropagowanie informacji o kursach bezpłatnych organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy
- * mobilizacja podopiecznych do poszukiwania pracy
- * przekazywanie ofert pracy dla podopiecznych GOPS,
- * pomoc klientom w napisaniu CV i Listu Motywacyjnego
- * organizowanie pomocy rzeczowej dla podopiecznych: meble, odzież, sprzęt gospodarstwa domowego z dowozem do domu,
- * organizowanie pomocy rzeczowej dla pogorzalców, pomoc od sponsorów
- * organizowanie i nadzór remontu domu,
- * pomoc w wypełnianiu dokumentów, np. Karta Dużej Rodziny, ZUS, KRUS
- * organizowanie schronienia dla bezdomnych z terenu gminy,
- * przeprowadzanie wywiadów rodzinnych do postępowań z zakresu świadczeń rodzinnych

4) Oświata i opieka medyczna:

- * współpraca ze szkołami
- * współpraca z pedagogami szkolnymi, dyrektorami
- * współpraca ze służbami medycznymi, lekarzami rodzinnymi, pielęgniarkami środowiskowymi
- * współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Nowym Targu

5) Szkolenia

- * udział pracowników GOPS w szkoleniach, konferencjach, forach celem aktualizacji wiedzy oraz podnoszenie swoich umiejętności w pracy z klientem.

6) Stypendium szkolne

Zgodnie z uchwałą Nr XXXVII/342/2013 Rady Gminy Czarny Dunajec z dnia 30 grudnia 2013 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Dunajcu realizuje zadania wynikające z ustawy o systemie oświaty w zakresie udzielania pomocy materialnej dla uczniów. Zgodnie z regulaminem udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Czarny Dunajec, dochód rodzin ubiegających się o przyznanie świadczenia nie może przekraczać 600,00 zł na osobę w rodzinie, a także rodzina musi spełniać przesłanki zgodne z art. 7 ustawy o pomocy społecznej (tj. rodzaj dysfunkcji). Nieprzekraczalny termin składania wniosków to 15 września roku szkolnego oraz 15 października roku szkolnego dla słuchaczy kolegiów.

W okresie od stycznia do czerwca 2023 roku stypendiami szkolnymi objęto 71 dzieci na łączną kwotę 41 478,00 zł (w tym wkład własny GOPS). Natomiast w okresie od września do grudnia 2023 roku liczba dzieci, które skorzystały ze stypendium wyniosła 72 dzieci na łączną kwotę 42 036,00 zł (w tym wkład własny). W roku 2023 roku nie przyznano zasiłków szkolnych. Łączny koszt zadania wyniósł 83 514,00 zł (w tym 6, 18% środków własnych – 5 161,00 zł).

7) Bank Żywności

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z Bankiem Żywności Caritas Polska w Krakowie do otrzymywania pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, Podprogram 2020. **Dystrybucja żywności poprzez Caritas Kraków odbywa się dzięki współpracy ze Związkiem Dużych Rodzin Trzy Plus Oddział Małopolski, który jest koordynatorem w regionie. Pomocą objętych zostało 29 rodzin tj. 126 osób w rodzinach.** Od 15.05.2023 prób dochodowy uprawniający do pomocy wzrosło i wynosi 1823, 60 dla osoby samotnie gospodarującej oraz 1 4100,00 zł w przypadku osoby w rodzinie. W ramach Podprogramu 2020 można otrzymać artykuły spożywcze w łącznej gramaturze około 45 kg. Zestaw artykułów spożywczych przysługuje dla 1 odbiorcy końcowego, zarówno dla osoby samotnie gospodarującej jak i dla osoby w rodzinie.

Kwota jaką ponosi gmina Czarny Dunajec związana jest z partycypowaniem w kosztach związanych z utrzymaniem magazynów niezbędnych do przechowywania wydawanej żywności i za 2023 rok wyniosła 10 000,00 zł.

8) Współpraca ze Stowarzyszeniem Inicjatyw Młodzieży Orawskiej

Kolejny już rok Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Dunajcu, współpracuje ze **Stowarzyszeniem Inicjatyw Młodzieży Orawskiej**. W ramach współpracy tutejszy Ośrodek otrzymał w poprzednich latach bezpłatnie środki czystości, art. do higieny osobistej, artykuły spożywcze, a także gry planszowe, puzzle oraz zabawki przeznaczone dla najmłodszych, itp., które Ośrodek przekazał dla ubogich rodzin z tereny Gminy Czarny Dunajec. W 2023 roku podczas XV Memoriału Grzegorza Wesołowskiego zorganizowano akcję „*Misie Ratownicze*”, która polegała na zbiórce artykułów biurowych, szkolnych dla dzieci z rodzin najuboższych. Dziękujemy Stowarzyszeniu Inicjatyw Młodzieży Orawskiej za olbrzymie zaangażowanie w organizację tak szczytnych akcji, za wrażliwość na potrzeby innych oraz wielkie serce.

9) Gminna Karta Dużej Rodziny

W 2019 roku Rada Gminy Czarny Dunajec podjęła uchwałę o wprowadzeniu "Karty Dużej Rodziny Gminy Czarny Dunajec" w ramach programu wspierania rodzin wielodzietnych. Program skierowany jest do wszystkich rodzin wielodzietnych zamieszkałych w Gminie Czarny Dunajec, którym przysługuje prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przyznawanej na podstawie ustawy o Karcie Dużej Rodziny, bez względu na kryterium dochodowe. Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty proponowanej przez firmy uczestniczące w programie. Zniżki mogą oferować nie tylko instytucje publiczne, ale również przedsiębiorcy prywatni. Firmy i przedsiębiorstwa przystępując do programu zyskują prawo do posługiwania się znakiem „Tu skorzystasz z uprawnień w ramach programu Karta Dużej Rodziny Gminy Czarny Dunajec”.

Program ma na celu:

- 1) Stworzenie w naszej gminie warunków przyjaznych dużym rodzinom jako formy uznania za trud włożony w wychowanie dzieci.
- 2) Promowanie modelu i pozytywnego wizerunku rodziny wielodzietnej.
- 3) Zwiększenie szans rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych.
- 4) Wzmacnianie funkcji rodzin wielodzietnych poprzez zwiększenie dostępności do oferty kulturalnej, oświatowej, rozrywkowej oraz innych usług.
- 5) Działania zmierzające do poprawy warunków życiowych rodzin wielodzietnych.

Dokumentem potwierdzającym uprawnienia do korzystania z Programu jest ogólnopolska Karta Dużej Rodziny. Uprawnionych członków rodziny wielodzietnej identyfikuje się po 7 pierwszych cyfrach numeru identyfikacyjnego Karty Dużej Rodziny, którymi dla Gminy Czarny Dunajec były: 1211032

Partnerzy:

Chochołowskie Termy,
Kabanos,
Auto Centrum Fudala sj,,
Fudala.com.pl, rowery, bagażniki, uchwyty,
Gros,
Karczma "Na Rogu",
Market Michno,
„Górska Fota”,
Muzeum Torfowisk Chochołów,
Lodowisko w Czarnym Dunajcu.
F.H.U. Tomasz Fryźlewicz,
F.H.P Janas Sp.j.,
FPHU „IGNACY POLAŃSKI” s. c. 34-484 Zubrzyca Górna 15b,
Dziki Byk”, Jakub Sobek, zam. ul. Kmietowicza 179A,
Akademia Piłkarska Wisła Czarny Dunajec, Czarny Dunajec, ul. Kamieniec Dolny 41.

10) Program „Rozwój Pomocy Społecznej” na rok 2023

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Dunajcu cały czas stara się wychodzić na przeciw oczekiwaniom seniorów tutejszej gminy. Jednymi z działań służące rozwojowi pomocy społecznej są projekty socjalne mające na celu wsparcie, aktywizację i poprawę jakości życia seniorów poprzez organizację warsztatów i zajęć dla seniorów. Również i 2023 rok był ciekawy pod względem oferty dla osób 60+. W ofercie Ośrodka znalazły się takie propozycje:

- 1) Wycieczka integracyjna do Krakowa dla seniorów z Miasta i Gminy Czarny Dunajec (zwiedzanie Sanktuarium Siostry Faustyny w Łagiewnikach i krakowskiego ZOO).
- 2) Wyjazd Seniorów na spektakl pt., „Najpiękniejsze Melodie Świata” operetka, musical, muzyka filmowa.
- 3) Wyjazd integracyjny do miasta partnerskiego Węgorzewo.
- 4) Warsztaty kulinarne z udziałem seniorów i profesjonalnego kucharza.
- 5) Warsztaty terapeutyczno – florystyczne.
- 6) Zajęcia z kardiologiem.
- 7) Dzień Seniora.

Całkowita wartość zadania wyniosła 32 761, 00 zł. Wartość dofinansowania zadania wyniosła 32 761, 00 zł. Dofinansowanie zadania pochodziło z Budżetu Państwa za pośrednictwem Wojewody Małopolskiego.

11) „Program kompleksowej aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców gminy Czarny Dunajec”

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Dunajcu realizował w latach 2021-2023 projekt „*Program kompleksowej aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców gminy Czarny Dunajec*” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego 2014–2020. Celem projektu było podniesienie aktywności społeczno-zawodowej 70 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z gminy Czarny Dunajec. Grupę docelową tworzyły osoby nieuczące się, w zdecydowanej większości o niskich kwalifikacjach, w większości dotknięte wykluczeniem z powodu więcej niż jednej przesłanki wykluczenia. Dostęp do udziału w projekcie miały: osoby zagrożone wykluczeniem z powodu więcej niż jednej przesłanki; osoby korzystające z Banku żywności (współpraca i konsultacja z instytucjami udzielającymi wsparcia POPŻ); osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w związku z realizacją programów rewitalizacji; osoby z niepełnosprawnościami, a w szczególności osoby ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z niepełnosprawnością sprzężoną, z zaburzeniami psychicznymi, niepełnosprawnościami intelektualnymi, całościowymi zaburzeniami rozwojowymi. W ramach projektu oferowane było doradztwo indywidualne, doradztwo grupowe, doradztwo specjalistyczne, warsztaty grupowe, kursy zawodowe, płatne staże zawodowe oraz pośrednictwo pracy.

Całkowita wartość zadania wyniosła 909 474, 06 zł. Wartość dofinansowania zadania wyniosła 746 291, 35 zł. Wkład własny: 163 182, 71 zł

VII. ŚWIADCZENIA RODZINNE

1. Zasiłek rodzinny

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Prawo do zasiłku rodzinnego przysługuje :

- 1) rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka,
- 2) opiekunowi faktycznemu dziecka,
- 3) osobie uczącej się.

jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 674 zł lub 764 w przypadku niepełnosprawności.

Wysokość zasiłku rodzinnego w 2023 r. wynosi miesięcznie:

- 1) **95,00 zł** na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia; 2) **124,00 zł** na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia; 3) **135,00 zł** na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu :

- 1) urodzenia dziecka - 1 000,00 zł,
- 2) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 400,00 zł,
- 3) samotnego wychowywania dziecka 193,00 zł lub 273,00 zł (w przypadku orzeczenia),
- 4) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego 0-5lat – 90,00 zł, 5-24 – 110,00 zł
- 5) rozpoczęcia roku szkolnego – 100,00 zł,
- 6) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – 69,00 zł - dojazdy, 113,00 zł – zamieszkanie w miejscowości gdzie jest szkoła,
- 7) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 95, 00 zł

„Złotówka za złotówkę”

Regulacja „złotówka za złotówkę” przewiduje, że rodziny, które przekroczą kwotę uprawniającą ich do zasiłku rodzinnego, mogą otrzymać świadczenie wraz z dodatkami na podstawie art. 5 ust. 3a ustawy o świadczeniach rodzinnych, z tym że będzie ono przysługiwało w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny. Zgodnie z art. 5 ust. 3c - jeżeli wysokość zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługujących danej rodzinie ustalona zgodnie z art. 5 ust. 3a jest niższa niż 20,00zł świadczenia te nie przysługują.

W 2023 roku wypłacono 32 642 świadczeń w tej formie wraz z dodatkami na kwotę 3 702 730, 33 zł

2. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (becikowe)

Od 1 stycznia 2013 r. jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekroczy kwoty 1922,00 zł netto, świadczenie przysługuje jednorazowo w kwocie 1.000zł.

W 2022 roku wypłacono 148 świadczeń w tej formie na kwotę 148 000,00 zł

3. Zasiłek pielęgnacyjny

Zasiłek pielęgnacyjny jest to świadczenie przyznawane w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- I. niepełnosprawnemu dziecku do 16 roku życia jeżeli posiada orzeczenie o niepełnosprawności.
- II. osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia,
- III. osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości 215,84 zł miesięcznie.

W 2023 roku wypłacono 3 657 świadczeń w tej formie na kwotę 789 190,52 zł.

4. Świadczenie pielęgnacyjne

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, przysługuje w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Od 1 stycznia 2017 roku świadczenie pielęgnacyjne podlega waloryzacji, czyli corocznemu wzrostowi o procentowy wskaźnik, o jaki zwiększać się będzie minimalne wynagrodzenie za pracę. Od 01 stycznia 2023 wysokość świadczenia wynosi 2 458,00 zł. Od 01 stycznia 2024 wysokość świadczenia wynosi 2 988,00 zł

W 2023 roku wypłacono 1039 świadczeń w tej formie na kwotę 2 505 678, 20 zł

5. Specjalny zasiłek opiekuńczy

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.) ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy

zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Świadczenie przysługuje w wysokości 620 zł miesięcznie.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764 zł netto.

W 2023 roku wypłacono 400 świadczenia w tej formie na kwotę 246 655,40 zł

6. Zasiłek dla opiekuna

Zasiłek dla opiekuna przysługuje osobom, które z dniem 1 lipca 2013 r. na skutek zmiany przepisów utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. Zasiłek dla opiekuna z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje osobom, które złożyły wniosek o to świadczenie do dnia 15 września 2014 r. Prawo do tego świadczenia może być przyznane również po tym terminie - w kontynuacji świadczenia (jeśli orzeczenie o stopniu niepełnosprawności osoby nad którą jest sprawowana opieka było wydane czas określony). Zasiłek dla opiekuna przysługuje w wysokości 620,00 zł miesięcznie, niezależnie od wysokości dochodów w rodzinie.

W 2023 roku wypłacono 24 świadczenia w tej formie na kwotę 14 880,00 zł

7. Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz zdrowotne

Dla osób pobierających świadczenia opiekuńcze opłacono 959 składek emerytalno-rentowych (ZUS, KRUS) na łączną kwotę 399 668,71 zł i składek zdrowotnych w ilości 489 na kwotę 65 900,16 zł

8. Świadczenie rodzicielskie („kosiniakowe”)

Świadczenie rodzicielskie, przysługuje matce albo ojcu dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 14. roku życia, rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10. roku życia oraz osobie, która przysposobiła dziecko, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 14. roku życia.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje przez okres:

- 1) **52 tygodni** – w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka;
- 2) **65 tygodni** – w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub objęcia opieką dwojga dzieci;
- 3) **67 tygodni** – w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub objęcia opieką trojga dzieci;
- 4) **69 tygodni** – w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub objęcia opieką czworga dzieci;
- 5) **71 tygodni** – w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym

porodzie, przysposobienia pięciorga i więcej dzieci lub objęcia opieką pięciorga i więcej dzieci.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje w wysokości **1000,00 zł miesięcznie**.

Łącznie na świadczenia rodzicielskie w 2023r. wypłacono 397 świadczeń na kwotę 373 288, 30 zł

9. Świadczenie wychowawcze 500 +

Wysokość świadczenia wychowawczego wynosi **500,00 zł** miesięcznie na każde uprawnione dziecko w rodzinie. Świadczenie wychowawcze przysługuje bez względu na uzyskany dochód. Okres zasiłkowy trwa od 01.06.2023 do 31.05.2024. Od 01 stycznia 2022 roku bieżące świadczenia 500+ realizowane są przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Dunajcu, Dział Świadczeń realizuje w dalszym ciągu program 500+ w zakresie wniosków, w których występuje koordynacja systemów zabezpieczania społecznego nie zakończonych do 31.05.2023r.

Z racji zachowania przez Wojewodę właściwości dla rozstrzygnięć w sprawach świadczenia wychowawczego, Ośrodek Pomocy Społecznej w dalszym ciągu jest zobowiązany do przyjmowania, rozpatrywania, przysyłania wniosków za okres od 01.04.2016 do 31.05.2023 celem ostatecznego rozstrzygnięcia ich przez Wojewodę na jego wcześniejszy wniosek bądź instytucji zagranicznej. Po otrzymaniu informacji przyznających świadczenie wychowawcze za poprzednie okresy zasiłkowe, realizowane są wypłaty dla wnioskodawców przez tut. Ośrodek.

Liczba wypłaconych świadczeń wychowawczych w okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. wyniosła 509 na łączna kwotę 245 607, 98 zł.

10. Świadczenie „Za życiem”

Z dniem 1 stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, (realizacja przez Dział Świadczeń). Jednorazowe świadczenie przysługuje bez względu na osiągnięte dochody w wysokości 4.000 zł na dziecko. Podstawowym warunkiem otrzymania świadczenia będzie posiadanie przez dziecko zaświadczenia lekarskiego, potwierdzającego ciężkie i nieodwracalne upośledzenia albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

W 2023 roku wypłacono 5 świadczeń w tej formie na kwotę 20 000,00 zł

11. Kwoty wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

Świadczenie to zastąpiło zaliczkę alimentacyjną. Świadczenie przysługuje osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego w przypadku bezskuteczności egzekucji. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub w szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności- bezterminowo. Świadczenia przysługują jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza 900,00 zł.

O dnia 01.10.2020r. wprowadzono regulację złotówka za złotówką tj. *"gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę, o której mowa w ust. 2, o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej*

osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie."

W 2023 roku wypłacono 753 świadczeń na kwotę 352 815, 58 zł

Nadmienia się, że tut. Ośrodek podejmuje wszystkie działania wobec dłużników alimentacyjnych przewidziane w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 07 września 2007r. (tj. Dz. U. z 2023 poz. 581 z późn. zm.).

12. Karta Dużej Rodziny

W 2018r. wpłynęło 180 wniosków o Kartę Dużej Rodziny. Zamówiono 526 kart tradycyjnych oraz 325 kart elektronicznych.

W 2019r. wpłynęło 891 wniosków o Kartę Dużej Rodziny. Zamówiono 1791 karty tradycyjne oraz 636 kart elektronicznych.

W 2023 r. wpłynęły 214 wnioski o Kartę Dużej Rodziny. Zamówiono 443 karty tradycyjne oraz 449 kart elektronicznych.

Podsumowując od 01.01.2018 r. do 31.12.2023 r. wpłynęły 2 410 wniosków o Kartę Dużej Rodziny. Zamówiono 4 806 kart tradycyjnych oraz 7 535 kart elektronicznych.

13. „Czyste Powietrze”- wydawanie zaświadczeń

W dniu 01 października 2020 roku dodano przepis art. 411 ust 10h ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r – Prawo ochrony środowiska, który **wprowadził konieczność wydawania zaświadczeń** o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla osoby fizycznej, która zamierza złożyć wniosek o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej albo jednego z szesnastu jego oddziałów zgodnie z określonym „*wzorem żądania wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby fizycznej oraz wzoru tego zaświadczenia*”.

Dział Świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnym Dunajcu od 21.10.2020r. realizuje zadanie związane z programem „Czyste Powietrze” tj. wydawanie zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego. Jak można zauważyć program „Czyste Powietrze” zaczyna być coraz popularniejszy wśród mieszkańców gminy Czarny Dunajec, co przekłada się na coraz większą ilość wydawanych zaświadczeń do wniosku o „Czyste Powietrze”.

W okresie od 01.01.2023r. do 31.12.2023r wydano 252 zaświadczeń.

Tabela 5. Rodzaje przyznanych świadczeń

	Rodzaje świadczeń	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
1	Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami	32 642	3 702 730, 33 zł
2	Zasiłek pielęgnacyjny	3 657	789 190, 52 zł
3	Świadczenie pielęgnacyjne	1039	2 505 678, 20 zł
4	Specjalny zasiłek opiekuńczy	400	246 655, 40 zł
5	Zasiłek dla opiekuna	24	14 800,00 zł
6	Świadczenie rodzicielskie („kosiniakowe”)	397	373 288, 30 zł
7	Pomoc osobom uprawnionym do alimentów	753	352 815, 58 zł

8	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (becikowe)	148	148 000, 00 zł
9	Składka na ubezpieczenie emerytalno-rentowe ZUS, KRUS	959	399 668, 71 zł
10	Składka na ubezpieczenie zdrowotne	489	65 900, 16 zł
11	Świadczenie wychowawcze 500 +	509	245 607, 98 zł
12	„Za Życiem”	5	20 000, 00 zł
13	Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy w związku z toczącymi się działaniami wojennymi	205	50 276, 12 zł

Źródło: Opracowanie własne GOPS

14. Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy w związku z toczącymi się działaniami wojennymi

Świadczenia rodzinne przysługują obywatelom na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa. Ustawa ta bazuje na ustawie o świadczeniach rodzinnych, jednakże wprowadza szereg uwarunkowań, które muszą zostać spełnione, aby obywatel Ukrainy mógł otrzymać świadczenie.

Pierwszą z nich jest posiadanie potwierdzonego legalnego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 oraz wpisu do rejestru PESEL i jego nadanie z symbolem UKR. Obywatel Ukrainy jest zobowiązany do zadeklarowania zamiaru pozostania na terytorium RP.

Kolejną jest wprowadzenie nowej kategorii osoby uprawnionej do świadczeń tj. opiekun tymczasowy. W przypadku braku rodziców małoletniego bądź opiekunów prawnych, sąd nadaje opiekę tymczasową osobie, która na terytorium Ukrainy bezpośrednio przed przybyciem z tym dzieckiem do Polski sprawowała pieczę zastępczą nad tym dzieckiem, zazwyczaj jest to osoba spokrewniona np. babcia.

Ustawa pomocowa precyzuje skład rodziny w ten sposób, że do dochodu rodziny nie wlicza się osoby nieprzebywającej na terytorium RP.

Każdy dokument dołączony do wniosku np. akt urodzenia, wyrok rozwodowy musi być przetłumaczony na obowiązujący język urzędowy, którym jest język polski.

Wyroki rozwodowe oraz alimentacyjne wydane na Ukrainie muszą zostać umiejscowione w polskim sądzie, aby były prawnie wiążące w Polsce.

Osoba ubiegająca się o dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka, musi posiadać akt urodzenia dziecka, w którym ojciec jest nieznan, sporządzony na podstawie art. 135 Kodeksu Rodzinnego Ukrainy.

W 2023 roku wypłacono 205 świadczeń na kwotę 50 276, 12 zł dla obywateli Ukrainy.

VIII. DODATKI (węglowy, inne źródła ciepła, elektryczny, gazowy)

1. Dodatek węglowy

Ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz. U. z 2022r., poz. 1692) wprowadziła jednorazowe świadczenie pod nazwą dodatek węglowy. Dodatek węglowy to świadczenie w wysokości 3 tys. zł. Wnioski o przyznanie dodatku węglowego można było składać zgodnie z zapisami ustawy od 17 sierpnia 2022 r. do 30 listopada 2022 w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej oraz przez e-PUAP, pocztą tradycyjną lub poprzez dziennik podawczy Urzędu Gminy

Czarny Dunajec.

Ilość złożonych wniosków: 4 800

Ilość wniosków rozpatrzonych pozytywnie : 3 764

Łączna kwota wypłaconych dodatków: 11 292 000, 00 zł

W 2023 roku rozpatrzono pozytywnie 15 wniosków na kwotę 45 000, 00 zł

2. Dodatek z tytułu innych źródeł ciepła

Ustawa z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. z 2022 r. poz. 1967, 2127, 2185, 2236, 2243, 2687 z późn. zm). wprowadzała dodatek dla gospodarstw domowych w celu rekompensowania wzrostu kosztów cen na rynku energii, w tym kosztów opału.

Wnioski o przyznanie dodatku z tytułu innych źródeł ciepła można było składać od 21 września 2022 do 30 listopada 2022.

Ilość złożonych wniosków: 735

Ilość wniosków rozpatrzonych pozytywnie : 709

- na pelet drzewny lub inną biomasę – (432): 1 296 000, 00 zł,

- na drewno kawałkowe – (186): 186 000, 00 zł,

- na gaz LPG – (17): 8 500, 00 zł,

- na olej – (74): 148 000, 00 zł,

Łączna kwota wypłaconych dodatków: 1 638 500, 00 zł

W 2023 roku rozpatrzono pozytywnie 2 wnioski na kwotę 6 000, 00 zł

3. Dodatek gazowy

Ustawa z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz. U. z 2022, poz. 2687 z późn. zm.) wprowadziła refundację kwoty odpowiadającej podatkowi VAT wynikającej z opłaconej faktury dokumentującej dostarczenie paliw gazowych od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. do tego odbiorcy paliw gazowych, zwana dalej „refundacją podatku VAT”.

Zgodnie z Art. 18 w/w ustawy „*W przypadku gdy odbiorca paliw gazowych w gospodarstwie domowym, o którym mowa w art. 62b ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy – Prawo energetyczne:*

1) wykorzystuje jako główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego urządzenia grzewcze zasilane paliwami gazo-wymi, o których mowa w art. 3 pkt 3a ustawy – Prawo energetyczne, wpisany lub zgłoszony do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2022 r. poz. 438, 1561, 1576, 1967 i 2456), do dnia wejścia w życie ustawy, albo po tym dniu – w przypadku głównego źródła ogrzewania wpisanego lub zgłoszonego po

raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o których mowa w art. 27g ust. 1 tej ustawy;

2) jest osobą w gospodarstwie domowym jednoosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 615, 1265 i 2140) nie przekracza kwoty 2100 zł, lub osobą w gospodarstwie domowym wieloosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych nie przekracza kwoty 1500 zł na osobę”

Ponadto zgodnie z Art. 19 niniejszej ustawy „1. Odbiorcy paliw gazowych w gospodarstwach domowych, o których mowa w art. 62b ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy – Prawo energetyczne, składają wniosek o refundację podatku VAT na piśmie lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2020 r. poz. 344) wójtowi, burmistrzowi albo prezydentowi miasta, nie później niż do dnia 29 lutego 2024 r., lub w terminie 30 dni od dnia otrzymania faktury dokumentującej dostarczenie paliw gazowych.

2. Wniosek o refundację podatku VAT składa się w gminie właściwej ze względu na miejsce zamieszkania osoby składającej ten wniosek”.

Wnioski o refundację podatku VAT można składać zgodnie z zapisami ustawy od:

- do dnia 29 lutego 2024 r. – w dowolnym momencie po otrzymaniu faktury VAT,
- po dniu 29 lutego 2024 r. – w ciągu 30 dni od otrzymania faktury VAT, która jest przedmiotem wniosku.

IX. POMOC OBYWATELOM UKRAINY

Pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

W dniu 12 marca 2023 opublikowano ustawę o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa z mocą obowiązywania od 24 lutego 2022r

Zgodnie z przepisami ustawy obywatel Ukrainy, który w wyniku działań wojennych został zmuszony do opuszczenia swojego kraju pochodzenia i wjechał legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia określonego w rozporządzeniu wydanym przez Radę Ministrów i deklarował zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jego pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny w okresie 18 miesięcy, licząc od dnia 24 lutego 2022 r. Za legalny uznawany był także pobyt dziecka urodzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez matkę, która jest osobą określoną w zdaniu pierwszym, w okresie dotyczącym matki.

Ustawa zakładała nadanie obywatelom Ukrainy przybyłych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi na terytorium Ukrainy, numeru PESEL, który pozwolił na realizację szeregu usług publicznych na rzecz tych osób.

W tym celu przewidziano specjalny tryb uzyskania numeru PESEL na wniosek zawierający katalog podstawowych danych. W celu zapewnienia wsparcia materialnego rodzinom ukraińskim oraz osobom będącym obywatelami Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi, ustawa przewidywała m.in.:

- 1) przyznanie wsparcia z zakresu świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego, rodzinnego kapitału opiekuńczego, świadczenia dobry start oraz dofinansowania obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna. Świadczenia przysługiwały po spełnieniu odpowiednich warunków i kryteriów określonych w ustawach i przepisach wykonawczych regulujących te świadczenia.
- 2) możliwość przyznania świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, na zasadach i w trybie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Świadczenia te było przyznawane na podstawie oświadczenia o sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej. Oznacza to, że w postępowaniu o przyznanie ww. świadczeń nie będzie przeprowadzany rodzinny wywiad środowiskowy chyba, że powstaną wątpliwości, co do treści oświadczenia. Do udzielania świadczeń właściwa będzie gmina miejsca pobytu osoby ubiegającej się o te świadczenia;
- 3) pomoc w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe. Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia pieniężnego należało będzie złożyć na piśmie w ośrodku pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych – w centrum usług społecznych, gminy właściwej ze względu na miejsce pobytu obywatela Ukrainy;
- 4) bezpłatną pomoc psychologiczną. Pomoc będzie zapewniana przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta gminy właściwej ze względu na miejsce pobytu obywatela Ukrainy a zapewnienie pomocy psychologicznej należało będzie zadań zleconych gminy z zakresu administracji rządowej i finansowane będzie w formie dotacji celowej z budżetu państwa;
- 5) przyznanie opieki medycznej obejmującej świadczenia opieki zdrowotnej na zasadach i w zakresie, w jakim osobom objętym obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym przysługuje prawo do świadczeń na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, z wyłączeniem leczenia uzdrowiskowego i rehabilitacji uzdrowiskowej, a także podania produktów leczniczych wydawanych świadczeniobiorcom w ramach programów polityki zdrowotnej ministra właściwego do spraw zdrowia;
- 6) przyznanie środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na działania kierowane do niepełnosprawnych obywateli Ukrainy.

Oprócz pomocy bieżącej Ośrodek realizował zadania zapisane w ustawach dla uchodźców.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Dunajcu przyznał następujące świadczenia:

1. Posiłki (zgodnie z art. 48b ustawy o pomocy społecznej) – 14 235, 59 zł (14 dzieci)
2. Jednorazowe świadczenie 300,00 zł – 2 100,00 zł (7 osób)
3. Zasiłki celowe – 1 400, 00 zł (1 osoba)
4. Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy – 50 276, 12 (205 świadczeń)

X. REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Czarny Dunajec jest podstawowym dokumentem strategicznym, stanowiącym narzędzie nowoczesnej, zintegrowanej pomocy społecznej, wspierającym długofalowe planowanie i realizację celów w zakresie rozwiązywania i zapobiegania problemom społecznym na poziomie lokalnym.

Zgodnie z Art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2021, poz. 2268 z późn. zm.) nałożony został na gminę obowiązek opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. W związku z tym opracowana została i przyjęta uchwałą Rady Gminy Czarny Dunajec Nr XXXIV/338/2021 z dnia 12 lipca 2021 roku Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminy Czarny Dunajec na lata 2021-2025. W Strategii określone zostały kierunki działań zmierzających do łagodzenia skutków dominujących problemów społecznych oraz zadania programowe określające pomoc różnym grupom, sposoby ich osiągnięcia oraz realizatorów.

Strategia to spójny, celowy zbiór decyzji oraz działań zrealizowanych w określonym czasie. Kompletny plan, który określa jakie decyzje będą podjęte w każdej możliwej sytuacji. Ciąg decyzji określających zachowanie w pewnych przedziałach czasu. Strategia winna być wyrażona w sposób zrozumiały i jasny aby można było ją łatwo ocenić i wprowadzić w życie, a także ocenić wkład poszczególnych partnerów. Powinna ją charakteryzować wewnętrzna spójność. Strategia musi mieć walor wykonalności nie może być zbiorem nierealnych życzeń. Nie powinna być zbiorem idei czy koncepcji stworzonych w wąskim gronie ekspertów.

W celu zapobiegania problemom społecznym występującym na terenie Miasta i Gminy Czarny Dunajec wytyczono następujące cele strategiczne:

Główne cele strategii i ich realizacja:

1. Pomoc na rzecz rodzin i środowisk dotkniętych problemem bezrobocia;
2. Pomoc na rzecz rodzin i osób dotkniętych problemem ubóstwa;
3. Pomoc na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi;
4. Pomoc na rzecz osób dotkniętych problemem niepełnosprawności i starości;
5. Pomoc na rzecz ofiar przemocy w rodzinie;
6. Rozwiązywanie problemów uzależnień

Strategia wskazuje przede wszystkim kierunki działań w sferze poprawy warunków życia i funkcjonowania mieszkańców gminy. Analizując przekazane dane przez poszczególne podmioty uczestniczące w realizacji zadań strategicznych można stwierdzić, że większość założonych kierunków działań zostało zrealizowanych lub są w trakcie realizacji. Podejmowane działania w ramach realizacji poszczególnych celów operacyjnych przyczyniają się do łagodzenia skutków dominujących problemów społecznych.

Polityka społeczna prowadzona przez samorząd lokalny gminy Czarny Dunajec zapewnia naszym mieszkańcom poczucie bezpieczeństwa, kompleksową opiekę nad rodziną, wspomaga seniorów i osoby z niepełnosprawnościami, służy rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz umożliwia pełne uczestnictwo w życiu społeczności lokalnej. Dane niniejszego sprawozdania odzwierciedlają realizację poszczególnych celów ogólnych i szczegółowych strategii.

XI. POTRZEBY OŚRODKA

Zakres działań pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnym Dunajcu stosowanych wobec osób i rodzin korzystających z pomocy jest bardzo rozległy. Wymaga wszechstronnej wiedzy, umiejętności, narzędzi niezbędnych do odpowiedniego pokierowania sprawami ludzi, wspierania ich, a nie wyręczania. Działania te mają być skuteczne i efektywne, mają służyć wzmocnieniu rodziny, aktywizować i usamodzielniać. Nasza praca skupia się na tych celach. Przepisy prawa kładą coraz większy nacisk na prawidłowo prowadzoną pracę socjalną oraz powodują stałe rozszerzenie zadań realizowanych przez pomoc społeczną. Przedstawienie potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest ustawowym obowiązkiem kierownika gminnego ośrodka pomocy społecznej, wynikającym z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej.

Potrzeby Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oprócz zabezpieczenia w zakresie realizacji świadczeń, wymagają również zabezpieczenia środków na płace dla pracowników ośrodka i bieżące utrzymanie zarówno w ramach zadań zleconych jak i własnych w tym również niezbędne okresowe naprawy, konserwacje i modernizację posiadanego już sprzętu, zakup materiałów, administrację i rozwój systemu informatycznego. Prawidłowa realizacja zadań pomocy społecznej wymaga nie tylko zabezpieczenia w budżecie odpowiednich środków finansowych, ale również zapewnienia niezbędnych zasobów kadrowych, lokalowych, sprzętu i wyposażenia, materiałów biurowych, modernizacji i rozwoju systemu informatycznego. Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest prowadzony na bieżąco monitoring problemów społecznych występujących w gminie, a także analizy zasobów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w sferze socjalnej.

Ustalono następujące potrzeby mogące mieć wpływ na rozwój funkcjonującego systemu pomocy społecznej, a wymagające zabezpieczenia w 2024 r.:

- podejmowanie działań służących aktywizacji zawodowej, społecznej, edukacyjnej i zdrowotnej osób marginalizowanych,
- zabezpieczenie w miarę potrzeb większych środków na organizację usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, utrzymujących osobę jak najdłużej w jej naturalnym środowisku,
- podnoszenie kompetencji pracowników poprzez zapewnienie środków finansowych na warsztaty i szkolenia,
- dalsza współpraca z instytucjami pracującymi na rzecz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (sąd, placówki op.-wych., szkoły, przedszkola, poradnie, ops-y, policja, itp.),
- zabezpieczenie środków finansowych na zadania związane z systemem pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie potrzeb mieszkalnych mieszkańców w postaci kierowania do ośrodków wsparcia,

- zapewnienie odpowiedniej ilości kadry w celu prawidłowej realizacji zadań, a co za tym idzie zabezpieczenie środków finansowych,
- zabezpieczenie środków budżetów na infrastrukturę techniczną w związku z wykonywaniem powierzonych zadań.

Z kolei niepełnosprawność i starzenie się społeczeństwa powodują wzrost wydatków na świadczenia w formie usług opiekuńczych, pomocy w naturze jak i pomoc instytucjonalną, a tym samym wymuszają dostosowywanie odpowiednio do potrzeb mieszkańców polityki senioralnej gminy. W ostatnim czasie priorytetem państwa jest wspieranie rodzin z dziećmi, w tym kobiet w ciąży i wychowujących dzieci niepełnosprawne, poprzez wypłatę świadczeń rodzinnych, świadczeń opiekuńczych, funduszu alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych, świadczeń przysługujących z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz pieczy zastępczej. Ważnym elementem zabezpieczenia społecznego jest Program Rządowy Rodzina 500+. Innym elementem wsparcia rodzin są świadczenia rodzinne skierowane do rodzin o najniższych dochodach. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Dunajcu pomaga rodzinom z terenu gminy Czarny Dunajec, które nie są w stanie zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych jak i potrzeb wyższego rzędu. Niewydolność opiekuńczo-wychowawcza rodzin powoduje konieczność organizowania zastępczych form opieki rodzinnej i umieszczania małoletnich w rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Obecnie zauważa się wzrost liczby dzieci wymagających zapewnienia opieki zastępczej. Wymaga to podejmowania intensywnych działań poszczególnych służb, prowadzenia współpracy oraz wzmożonego rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej. W tutejszym ośrodku działa pomoc w formie Asystenta Rodziny. Zadaniem Asystenta jest pomoc rodzinie w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Niestety środki z budżetu Państwa na realizację zadania - Asystent Rodziny zostały mocno ograniczone od kilku lat i nie wiadomo czy pojawią się w kolejnych latach. Ośrodek jest również realizatorem innych zadań z zakresu polityki społecznej takich jak m.in. ustalanie uprawnień do świadczeń zdrowotnych dla osób nieubezpieczonych.

W związku z wejściem w życie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci tj. świadczenia wychowawczego – 500+ odnotowuje się spadek rodzin, w których głównym problemem było brak środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dzieci, w tym ubóstwa, czy zapewnienie dożywiania dzieciom w szkołach. Dodać należy, że w Gminie Czarny Dunajec funkcjonuje wsparcie dla rodzin wychowujących dzieci w formie stypendium socjalnego. Rodziny te mają również dodatkowe wsparcie w formie Karty Dużej Rodziny, która pozwala im na korzystanie ze zniżek do kina, teatru, na basen, wyciąg narciarski oraz na zniżki za odpady komunalne. Dodatkowo uruchomiony został lokalny program „Karta Dużej Rodziny Gminy Czarny Dunajec”. Tutejszy Ośrodek współpracuje z Caritasem oraz Związkiem Dużych Rodzin 3+, dzięki czemu uzyskuje żywność z Banku Żywności, aby wesprzeć najbardziej potrzebujących produktami żywnościowymi.

Największą grupą społeczną objętą pomocą są osoby długotrwale chore, niepełnosprawne, rodziny wielodzietne oraz rodziny w których występuje ubóstwo. Prowadzona jest ścisła współpraca z PCPR w Nowym Targu oraz z zespołami orzekającymi o stopniu niepełnosprawności celem niesienia pomocy i wsparcia dla osób chorych i niepełnosprawnych. W rodzinach gdzie występuje ubóstwo kierowana jest pomoc w naturze w formie żywności, zasiłków, dofinansowanie do opału itp. Z rodzin wielodzietnych dzieci kierowane są na kolonie letnie, przyznawane jest stypendium socjalne oraz posiłki w szkole.

Wysiłki Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnym Dunajcu jak i postanowienia na lata kolejne zmierzają do stopniowej zmiany postrzegania tej instytucji w świadomości społeczności lokalnej, gdyż Ośrodek już dawno przestał być instytucją wypłacającą jedynie świadczenia finansowe, a staje się narzędziem do budowania polityki społecznej na poziomie lokalnym, ze szczególnym

uwzględnieniem wsparcia niefinansowego, które jak udowadniają liczne badania, bardziej skutecznie przyczynia się do usamodzielnienia rodzin i przeciwdziałania społecznej marginalizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Na przestrzeni lat jednoznacznie można stwierdzić, iż nie było roku, w którym Ośrodek nie zostałby obdarzony nowymi zadaniami. Różnorodność zadań, nadmiernie rozbudowana biurokracja, szczegółowa sprawozdawczość i często presja czasu sprawiają, że pracownicy muszą niejednokrotnie podejmować się nowych wyzwań. Obsługa merytoryczna i techniczna powierzanych zadań wymaga ciągłego dostosowywania struktury, szkoleń i samokształcenia pracowników, a także zdobywania nowych umiejętności w obsłudze tych zadań, jak również podnoszenie jakości bazy technicznej (infrastruktury teleinformatycznej), na której pracują pracownicy.

W tym miejscu należy nadmienić, iż z roku na rok wzrasta ilość sprawozdań, dokumentów i analiz do wykonania, a także ilość nowych zadań dla pracowników, w ślad za tym Ośrodek nie otrzymuje żadnego dodatkowego wsparcia finansowego. Przykładem jest realizacja zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Grupy społeczne objęte przez tutejszy ośrodek są zróżnicowane. Z pomocy korzystają rodziny w których występuje długotrwała choroba, niepełnosprawność, bezrobocie, przemoc w rodzinie.

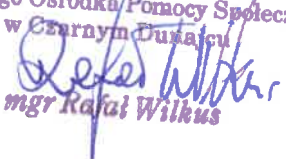
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej nadal realizuje zadania wobec uchodźców z objętej konfliktem zbrojnym Ukrainy. Państwo Polskie przygotowało szereg przepisów ułatwiających pobyt uchodźcom w naszym kraju. Duża część przepisów wykonawczych spadła na jednostki organizacyjne gminy jakim jest tutejszy Ośrodek. Są to kolejne zadania, obowiązki wynikające z przepisów, które należało i w dalszym ciągu są realizowane. Spora grupa rodzin zza wschodniej granicy nadal przebywa na terenie czarnodunajckiego samorządu i może korzystać z pomocy zapisanej w ustawach. Nowych spraw związanych z obywatelami Ukrainy jest zdecydowanie mniej niż miało to miejsce w 2022 roku jednak wciąż pojawiają się nowe wnioski.

W trosce o klientów, petentów oraz osób korzystających z usług Ośrodka staramy się na bieżąco niwelować bariery dla osób ze szczególnymi potrzebami w celu wypełniania przepisów wynikających z ustawy o kryterium dostępności. Dzięki Urzędowi Miasta i Gminy Czarny Dunajec GOPS uczestniczył w realizacji przedsięwzięcia grantowego „Dostępność+ w Gminie Czarny Dunajec” finansowane w ramach projektu „Dostępny samorząd – granty” realizowanego przez PFRON. Celem przedsięwzięcia grantowego było dostosowanie Miasta i Gminy Czarny Dunajec oraz budynków będących w jej gestii do wymogów dostępności. Wartość grantu 100000, 00 zł.

W tym miejscu Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnym Dunajcu wraz z pracownikami nadal wyrażają wdzięczność za podjętą decyzję dotyczącą zmiany siedziby Ośrodka. Ostatnie lata pokazały ile nowych zadań zostało przydzielonych do GOPS-u, a co za tym idzie jak wielka liczba mieszkańców skorzystała z usług Ośrodka. Należy docenić działania obecnych władz zarówno Pana burmistrza Marcina Ratułowstkiego z panią skarbnik oraz Państwa Radnych na czele z Przewodniczącym Rady Miasta i Gminy Panem Tadeuszem Czepielem, bowiem zdecydowanie poprawił się komfort obsługi mieszkańców.

Czarny Dunajec, 21.03.2024

Opracował: Rafał Wilkus

DYREKTOR
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Czarnym Dunajcu

mgr Rafał Wilkus